

Sygn. akt III C 795/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 października 2018 roku

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie III Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Kamykowska

Protokolant: Martyna Kowalik

po rozpoznaniu w dniu 25 października 2018 roku w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa Z. K.

przeciwko I. B.

o zapłatę

1. Zasądza od pozwanego I. B. na rzecz powoda Z. K. kwotę 28.500,00 (dwadzieścia osiem tysięcy pięćset) złotych wraz z ustawowi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;
2. Zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 5.025,00 (pięć tysięcy dwadzieścia pięć) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;
3. Oddala wniosek powoda o nadanie wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt. III C 795/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 8 maja 2015 r. (...) wniósł o zasądzenie od pozwanego I. B. na jego rzecz kwoty 28.500,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za naruszenie majątkowych praw autorskich na podstawie art. 79 ust 1 pkt 3 lit. b Ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (dalej: „Pr. autor.”) oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz kosztów pełnomocnictwa, wg norm przepisanych – pozew k. 1-2.

Na rozprawie w dniu 10 lutego 2017 r. pozwany wniósł o oddalenie powództwa – skrócony protokół k. 44.

Na rozprawie poprzedzającej wydanie wyroku w sprawie powód podtrzymał stanowisko procesowe. Pozwany nie stawiał się – skrócony protokół k. 121.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód Z. K. prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...) z siedzibą w C. – wydruk z (...) k. 21.

W dniu 15 kwietnia 2005 r. została zawarta umowa pomiędzy E. A. C. M. z siedzibą w C., NIP: (...), Regon: (...), reprezentowaną przez Z. K. („zamawiający”), a T. S. („wykonawcą”), której przedmiotem było opracowanie i napisanie materiałów dydaktycznych do nauki języka niemieckiego, składających się z czterech części. Materiały dydaktyczne miały być zatytułowane „D. M. – Niemiecki 4 x szybciej”, a przedmiot umowy miał zostać wykonany w formie elektronicznej w edytorze tekstu Ms Word. Zgodnie z § 2 umowy wszelkie prawa autorskie związane z materiałami

dydaktycznymi, będącymi przedmiotem umowy posiada zamawiający (powód) i stają się jego własnością od dnia podpisania niniejszej umowy – umowa k. 10.

W dniu 1 października 2013 r. podpisany został aneks do przedmiotowej umowy pomiędzy powodem, a T. S.. Zgodnie z zawartymi w aneksie oświadczeniami, zgodnym zamiarem stron wynikającym z umowy z dnia 15 kwietnia 2005 r. było przeniesienie przez wykonawcę na zamawiającego, praw autorskich do materiałów dydaktycznych pt. „D. M. – Niemiecki 4 x szybciej”, na wszelkich polach eksploatacji. Zaznaczono również, że w umowie z dnia 15 kwietnia 2005 r. błędnie oznaczono zamawiającego, a E. A. C. Metod w C. nigdy nie została wpisana do jakiegokolwiek rejestru, a podane w umowie nr NIP i REGON przypisane były powodowi, w związku z czym dokonano zmiany oznaczenia zamawiającego na „Z. K. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...)”. Ponadto zmieniono § 2 ust. 1 przedmiotowej umowy nadając mu treść, zgodnie z którą na mocy przedmiotowej umowy wykonawca przenosi na zamawiającego autorskie prawa majątkowe do rozporządzania i korzystania z utworu w postaci powyższych materiałów dydaktycznych, bez ograniczeń czasowych i terytorialnych, na wszelkich polach eksploatacji – aneks k. 11-12v.

Pozwany I. B. w okresie od 11 marca 2012 r. do 25 lutego 2014 r. był posiadaczem konta internetowego na portalu „(...)”. Posługiwał się nickiem o nazwie „ (...)”. Na powyższym koncie w dniu 11 marca 2012 r. umieścił powyższe materiały dydaktyczne do nauki języka niemieckiego pod nazwą: (...) -D. (...)(...), (...) - D. (...).pdf, teil3 cd1.zip, teil3 cd2.zip, teil3 cd3.zip, (...) -D. (...)(...). Materiały te pozostawały na jego koncie internetowym na portalu „(...)”, bez żadnych zabezpieczeń hasłowych do 25 lutego 2014 r. Brak zabezpieczenia konta hasłem powodował dostęp do jego zawartości nieograniczonej liczby innych użytkowników portalu „(...)”. Pozwany nigdy nie nabył licencji na rozpowszechnianie przedmiotowych materiałów – bezsporne.

Prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego dla Warszawy-Pragi Południe w Warszawie z dnia 20 stycznia 2015 r. postępowanie wobec pozwanego, podejrzanego o to, że w okresie od dnia 11 marca 2012 r. do dnia 25 lutego 2014 r. w Z. za pośrednictwem portalu internetowego (...) jako użytkownik konta o nazwie „ (...)”, umieszczając na nim nielegalne elektroniczne kopie materiałów do nauki języka niemieckiego (...) umożliwił innym użytkownikom serwisu korzystanie z tych materiałów, w ten sposób nieumyślnie rozpowszechniając bez uprawnienia cudze utwory na szkodę (...), tj. o czyn z art. 116 ust 1 i 4 Pr. autor. zostało warunkowo umorzone na podstawie art. 66 § 1 i 2 k.k. – wyrok k. 13.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie przytoczonych dokumentów oraz zeznań powoda (k. 122, e-protokół z dnia 25 października 2018 r. 00:04:25-00:17:36).

Sąd dał wiarę dokumentom prywatnym na okoliczności określone dyspozycjami art. 245 k.p.c., przy czym żadna ze stron nie kwestionowała ich prawdziwości i autentyczności, ani nie wzbudziły one wątpliwości Sądu, co do czasu i miejsca ich powstania.

Sąd obdarzył przymiotem wiarygodności zeznania powoda, albowiem korespondowały one ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym.

W ocenie Sądu zgromadzony materiał dowodowy umożliwił ustalenie wszystkich istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności faktycznych i prawidłowe rozstrzygnięcie.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do art. 1 ust. 1 Pr. autor. przedmiotem prawa autorskiego jest każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalony w jakiegokolwiek postaci, niezależnie do wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia (utwór). Materiały dydaktyczne „D. M. – Niemiecki 4 x szybciej” są zatem utworem w rozumieniu prawa autorskiego, albowiem zostały stworzone przez osobę, która posiadając niezbędną wiedzę o umiejętności, opracowała

i napisała materiały dydaktyczne dot. języka niemieckiego, które zostały utrwalone w formie elektronicznej. Równocześnie żadna ze stron nie kwestionowała powyższego faktu.

Zgodnie z art. 17 Pr. autor. jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, twórcy przysługuje wyłączne prawo do korzystania z utworu i rozporządzania nim na wszystkich polach eksploatacji oraz do wynagrodzenia za korzystanie z utworu. Prawa twórcy określone w powyższym przepisie swoją konstrukcją nawiązują do instytucji prawa własności, którego treść została określona w art. 140 k.c. (por. wyrok SA w Warszawie z dnia 22 czerwca 2010 r., I ACa 345/10, LEX nr 1120117). Autorskie prawa majątkowe mogą przejść na inne osoby w drodze dziedziczenia lub na podstawie umowy (art. 41 ust. 1 pkt 1 Pr. autor.). Powód nabył

nabył w drodze umowy z dnia 15 kwietnia 2005 r. autorskie prawa majątkowe do materiałów dydaktycznych „D. M. – Niemiecki 4 x szybciej”. Wprawdzie w przedmiotowej umowie jako zamawiającego błędnie wskazano szkołę językową reprezentowaną przez powoda, jednakże wskazano w niej numery NIP i REGON, które należą do powoda. Powyższe zostało potwierdzone przez strony powyższej umowy w aneksie z dnia 1 października 2013 r., w którym strony zgodnie postanowiły, że aneks wchodzi w życie w dniu zawarcia, ze skutkiem od 15 kwietnia 2005 r. Treść aneksu w sposób jednoznaczny określa wolę stron, co do przeniesienia praw autorskich do przedmiotowego utworu. Tym samym powodowi przysługuje wyłączne prawo do korzystania z utworu i rozporządzania nim. Na każde wykorzystanie utworu przez osobę trzecią konieczna jest zatem zgoda powoda. Powyższa okoliczność nie była kwestionowana przez stronę pozwaną.

Zgodnie z art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b Pr. autor. uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności, a w przypadku, gdy naruszenie jest zawinione – trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu. Powyższy artykuł jest przepisem szczególnym do art. 415 k.c. Przepis art. 79 ust. 1 pkt 3 lit b Pr. autor. charakteryzuje się odstępstwem od zasady restytucji na rzecz ustawowego ryczałtu odszkodowawczego (dwukrotność lub trzykrotność wysokości wynagrodzenia), zobiektywizowania odpowiedzialności, a także wprowadzeniu elementu represyjnego w przypadku winy sprawcy. Pozostałe elementy odpowiedzialności są charakterystyczne dla klasycznego ujęcia odpowiedzialności deliktowej (zob. wyrok SN z 11 sierpnia 2011 r., I CSK 633/10, OSNC 2012, Nr 3, poz. 37). Zasady odpowiedzialności w prawie autorskim są uregulowane na podstawie modelu odpowiedzialności cywilnoprawnej. Do kwalifikowania działań naruszających prawa uprawnionych podmiotów wystarczające jest wykazanie, że pozwany bezprawnie naruszył prawa autorskie powoda. Pozwany, jako użytkownik konta o nazwie „(...)”, umieszczając w niezahasłowanym folderze na portalu internetowym „(...)” materiały w wersji elektronicznej do nauki języka niemieckiego pod nazwami (...)–D. (...)(...), (...)– D. (...)(...) (...)–D. (...)(...). umożliwił nieograniczonej ilości osób pobieranie powyższych plików, a rozpowszechniając podręczniki bez uprawnienia, pozbawił powoda stosownego dochodu. Pozwany poprzez swoje działanie naruszył autorskie prawa majątkowe powoda. Powyższa okoliczność pozostaje poza sporem. W sposób oczywisty pozwany działał ze świadomością, że nie posiada uprawnień do utworu powoda. Równie oczywistym był fakt, że umieszczając przedmiotowy utwór w niezasyfrowanym folderze na portalu „(...)” udostępnia je nieograniczonemu kręgowi użytkowników portalu. Pozwany jako użytkownik powyższego portalu musiał mieć świadomości powyższego z uwagi na sposób funkcjonowania platformy (...). Działanie pozwanego, jest zatem bezprawne, a nadto w ocenie Sądu zawinione. Powyższego czynu dokonał poprzez lekkomyślność czy niedbalstwo, nie zdawając sobie sprawy, że wyrządzi szkodę majątkową powodowi, jednakże nie stanowi to okoliczności wyłączającej jego odpowiedzialność. Okoliczność czy pozwanemu można przypisać winę umyślną, czy nieumyślną nie ma bowiem znaczenia z uwagi na ograniczenie odszkodowania przez powoda do jednego należnego wynagrodzenia za korzystanie z utworu.

Korzystając z uprawnień wynikających z przepisu art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b możliwym jest domaganie się naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności, a w przypadku zawinionego naruszenia praw autorskich – w wysokości trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu. Przez „stosowne wynagrodzenie” przewidziane w omawianym powyżej art. 79 ust 1 Pr. autor. należy rozumieć

wynagrodzenie, jakie uprawniony otrzymywałby, gdyby osoba, która naruszyła jego prawa majątkowe, zawarła z nim umowę o korzystanie z utworu w zakresie dokonanego naruszenia, przy czym wysokość tego wynagrodzenia ustala się według stanu z chwili zamknięcia rozprawy. Jak wskazano powyżej strona powodowa ograniczyła żądanie pozwu do jednokrotności stosownego wynagrodzenia. W ocenie Sądu przy zastosowaniu obowiązującej reguły wnioskowań prawniczych a maiori ad minus uznać należy, że skoro powód mógł się domagać dwukrotności stosownego wynagrodzenia w przypadku niezawinionego naruszenia praw autorskich, to mógł się także domagać kwoty odpowiadającej jednokrotności stosownego wynagrodzenia. Dochodzona przez powoda kwota 28.500,00 zł została obliczona na poprzez zsumowanie opłat związanych z udzieleniem licencji wyrażającej zgodę na korzystanie i dalsze rozpowszechnianie utworów:

a) T. 2 – D. (...) .pdf – D. D. M., T. 2 – 3.500,00 zł,

b)(...) D. D. M., T. 2 CD 1 – 1.500,00 zł,

c) (...) – D. D. M., T. 2 CD 2 – 1.500,00 zł,

d) (...) – D. D. M., T. 2 CD 3 – 1.500,00 zł,

e) (...) – D. D. M., T. 1 CD 1 – 1.500,00 zł,

f) (...) – D. D. M., T. 1 CD 2 – 1.500,00 zł,

g) (...) – D. D. M., T. 1 CD 3 – 1.500,00 zł,

h) T. 3 – D. (...) .pdf – D. D. M., T. 3 – 3.500,00 zł,

i) (...) .zip – D. D. M., T. 3 CD 1 – 1.500,00 zł,

j) (...) .zip – D. D. M., T. 3 CD 2 – 1.500,00 zł,

k) (...) .zip – D. D. M., T. 3 CD 3 – 1.500,00 zł,

l) (...) – D. (...) .pdf – D. D. M., T. 4 – 3.500,00 zł,

m) (...) .zip – D. D. M., T. 4 CD 1 – 1.500,00 zł,

n) (...) .zip – D. D. M., T. 4 CD 2 – 1.500,00 zł,

o) (...) .zip – D. D. M., T. 4 CD 3 – 1.500,00 zł,

tj. łącznie 28.500,00 zł. Powyższą kwotę pozwany musiałby zapłacić, gdyby chciał legalnie rozpowszechnić przedmiotowe utwory. W ocenie Sądu powyższa kwota jest uzasadniona i sprawiedliwa. Mając na uwadze powyższe, na podstawie powołanych przepisów, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 28.500,00 zł.

Odsetki ustawowe zasądzono na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c.

O kosztach procesu orzeczono stosownie do zasady odpowiedzialności za jego wynik – w oparciu o art. 98 § 1 i 3 k.p.c. W związku z powyższym zasądza konieczność zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kwoty 1.425 zł tytułem zwrotu opłaty od pozwu oraz kwoty 3.600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego wynikających z § 2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Zgodnie z art. 333 § 3 k.p.c. sąd może na wniosek nadać wyrokowi nadającemu się do wykonania w drodze egzekucji rygor natychmiastowej wykonalności, gdyby opóźnienie uniemożliwiało lub znacznie utrudniało wykonanie wyroku

albo narażało powoda na szkodę. Powód nie wykazał, aby zachodziły przesłanki określone w powyższym przepisie, co uzasadniało oddalenie wniosku o nadanie wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności.